

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **T. T. T.**, zastoupený Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D., advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 2. 2018, č. j. MV-147714-6/SO-2017, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 5. 2021, č. j. 3 A 73/2018 – 49,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je vietnamským státním příslušníkem, který v době, kdy na území České republiky pobýval bez oprávnění k pobytu, požádal o povolení k přechodnému pobytu na základě svého vztahu k nevlastní dceři, nezletilé V. T. T., občance České republiky.

[2] Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán prvního stupně“), rozhodnutím ze dne 30. 10. 2017, č. j. OAM-3099-78/PP-2015, zamítlo žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu mimo jiné pro nesplnění podmínky uvedené v § 87b odst. 1 ve spojení s § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 17. 12. 2015 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť není rodinným příslušníkem občana Evropské unie. Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalobcovo odvolání zamítla.

[3] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu, kterou Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Městský soud shledal žalobu důvodnou ve vztahu ke dvěma samostatným důvodům, pro které žalobci nebyl udělen přechodný pobyt, ale v předchozím odstavci specifikovaný důvod v přezkumu obstál.

[4] Podle městského soudu žalobce neprokázal, že má s nezletilou V. T. T. trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému, ač to bylo výhradně na něm. Na výzvu správního orgánu prvního stupně, aby doložil, že je rodinným příslušníkem občana EU, předložil žalobce fotografie, které stejně jako dříve předložené osvědčení o státním občanství nezletilé a kopie jejího

cestovního dokladu citový vztah mezi ním a V. T. T. nedokládají. Existenci trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému se nepodařilo prokázat ani na základě výpovědí žalobce a jeho družky či zprávy Orgánu sociálně-právní ochrany dětí (dále též jen „OSPOD“), která se skutečnou existencí vztahu mezi žalobcem a V. T. T. nezabývala, nebo v řízení vedeném Krajským ředitelstvím policie hlavního města Prahy, v němž sice správní orgán žalobci přiznal status rodinného příslušníka občana EU podle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, ovšem svůj závěr nikterak neodůvodnil. Naproti tomu správní orgány podle soudu přezkoumatelným způsobem uvedly, na základě jakých zjištění dospěly k závěru, že tomu tak není. S námitkou porušení čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte se žalovaná vypořádala sice stručně, nicméně vzhledem k obecnému tvrzení žalobce o nerespektování zájmu dítěte a neprokázání existence vztahu obdobného vztahu rodinnému dostatečně.

[5] Podle městského soudu z judikatury plyne, že v případě žádosti o přechodný pobyt se povinnost správních orgánů zabývat se zásahem do soukromého a rodinného života odvíjí od tvrzení cizince. Žalobce žádné bližší informace k nepřiměřenosti zásahu neuvedl. Správní orgány se tak podle soudu správně zabývaly možnostmi návratu žalobce do ČR na základě žádosti o krátkodobé vízum, plnění vyživovací povinnosti ze zahraničí nebo možností elektronické komunikace s partnerkou, jejich společnou dcerou, která je občankou Vietnamu, a nezletilou V. T. T. Žalobcem odkazovaná judikatura byla nepřipadná, správní orgány se za dané situace vypořádaly s otázkou přiměřenosti zásahu do jeho soukromého a rodinného života dostatečně.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[6] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „napadený rozsudek“ a „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. pro nesprávné posouzení právní otázky soudem. Nesprávný závěr soudu, že mezi stěžovatelem a nezletilou V. T. T. není vztah obdobný vztahu rodinnému, vychází dle stěžovatele ze skutkového stavu, který správní orgány nezjistily řádně, což lze podřadit pod kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[7] Stěžovatel je přesvědčen o tom, že ze spisového materiálu jednoznačně vyplývá, že s nezletilou V. T. T. sdílí společnou domácnost a má k ní trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému. Nesouhlasí tak s městským soudem, který v napadeném rozsudku došel k závěru, že v rámci správního řízení stěžovatel tento vztah neprokázal. Doloženým rodinným fotografiím přisoudil marginální hodnotu, ačkoli stěžovatel jasně uvedl, že se jedná o společné rodinné fotky a je z nich nepochybné, že zobrazují stěžovatele, jeho partnerku a dvě nezletilé dcery. Nákladná dovolená celé rodiny ve Vietnamu svědčí o trvalém rodinném vztahu mezi jejími členy. Význam doložených fotografií zvedá skutečnost, že rodina není zvyklá si pravidelně pořizovat společné fotografie. Stěžovatel neví, jaké listinné důkazy měl předložit, aby prokázal každodenní činnosti, které pro dcery celé roky dělal. Správní orgány mají přehnané nároky na důkazy, přitom otázku vztahu obdobného vztahu rodinnému je nutno posuzovat materiálně, a nikoliv vycházet z formálního posouzení. Stěžovatel i jeho partnerka setrvale tvrdili, že stěžovatel V.T. T. (zřejmě mýlně uvést V. T. T., pozn. NSS) považuje za dceru, ona ho nazývá otcem a jde o vztah trvalý. Soud přikládá některým skutečnostem nesprávně vyšší význam (např. že stěžovatel nezná jméno matrikového otce nezletilé, název školy, jméno třídní učitelky či praktické lékařky). Neznalost některých podrobností byla způsobena jazykovou bariérou a tím, že kvůli pracovní vytíženosti stěžovatele a jeho družky s výchovou vypomáhá chůva. Pokud o existenci trvalého vztahu obdobného rodinnému měly správní orgány pochybnosti, měly provést další úkony ke zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, např. se při výslechu detailněji dotázat na existenci vztahu a citové vazby. Městský soud napadeným rozsudkem nezákonný postup správních orgánů potvrdil a zatížil tak své rozhodnutí vadou nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti.

[8] Dále stěžovatel namítá, že správní orgány nedostatečným způsobem posoudily přiměřenost dopadů napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života podle § 174a zákona o pobytu cizinců. Městský soud jejich nezákonný postup aproboval a zatížil tím svůj rozsudek vadou nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti. Stěžovatel s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále též jen „NSS“) zdůrazňuje, že přiměřenost dopadu rozhodnutí je třeba posuzovat v každém případě, kde rozhodnutí ve věci pobytového oprávnění může mít na soukromý a rodinný život vliv ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Stěžovatel uvádí, že má v ČR vytvořeno komplexní rodinné zázemí a že sdílí společnou domácnost se svou partnerkou a třemi dětmi (všechny mají povolen trvalý pobyt, případně české občanství). Jeho děti jsou nezaopatřené, ke stěžovateli si vytvořily silné citové pouto, jsou na něm závislé a plně integrované do české společnosti.

[9] Rovněž stěžovatel napadá absenci úvah o nejlepším zájmu nezletilých dětí v napadeném rozsudku a posouzení zásahu do soukromého a rodinného života nezletilé V. T. T., a to i kdyby se prokázalo, že mezi nimi není vztah obdobný vztahu rodinnému, neboť s ním sdílí společnou domácnost. Stěžovatel upozorňuje na judikaturu NSS a Evropského soudu pro lidská práva, dle níž musí být vážení nejlepšního zájmu dítěte materiálně obsaženo v odůvodnění daného rozhodnutí. Jelikož ze spisu plyne, že má stěžovatel vztah obdobný vztahu rodinnému vůči V.T. T., bylo třeba posoudit i dopady rozhodnutí do její sféry. Mělo být přihlédnuto k potřebě reálného kontaktu stěžovatele s rodinou a potřebě jeho dcery setrvat s oběma rodiči.

[10] Podle stěžovatele by zamítnutím žádosti o přechodný pobyt došlo k nepřiměřenému zásahu do jeho rodinného a soukromého života, neboť v ČR žije přes dvacet let a vybudoval si zde sociální, ekonomické a rodinné zázemí. Stěžovatel s odkazem na judikaturu NSS rozporuje závěr soudu ohledně možnosti požádat o nižší pobytové oprávnění. S ohledem na pandemii koronaviru by nucené vystěhování stěžovatele mohlo znamenat zpřetrhání rodinných vazeb a rozpad fungující rodiny. Po členech rodiny nelze vyžadovat, aby stěžovatele následovali do zahraničí, poněvadž V. T. T. je občankou ČR a ostatní zde pobývají na základě povolení k trvalému pobytu, takže by jejich dlouhodobá nepřítomnost na území mohla vést k zániku tohoto oprávnění.

[11] Žalovaná se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila s rozhodnutím městského soudu, trvá na zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí a navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. řádně zastoupen.

[13] Nejvyšší správní soud se poté zabýval posouzením přezkoumatelnosti napadeného rozsudku; s přihlédnutím k § 109 odst. 4 s. ř. s. tak přitom učinil i nad rámec stěžovatelem vznesených námitek poukazujících na vadu nepřezkoumatelnosti, neboť je povinen přihlédnout k případné nepřezkoumatelnosti bránící posouzení důvodnosti kasační argumentace i bez návrhu.

[14] Stěžovatel namítal, že správní orgány nesprávně posoudily zjištěný skutkový stav věci a nedostatečně vyhodnotily přiměřenost dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života jeho a jeho dětí podle § 174a zákona o pobytu cizinců. Městský soud podle stěžovatele napadeným rozsudkem potvrdil postup správních orgánů a zatížil tím své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti.

[15] Námitky stěžovatele poukazující na nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku nejsou důvodné. Odlišný pohled stěžovatele na právní posouzení zjištěného skutkového stavu nebo na důkladnost posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí nezakládá vadu nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Jinou otázkou je správnost právního posouzení soudu, resp. zákonnost napadeného rozsudku, kterou se kasační soud zabýval následně.

[16] K tomu je třeba dodat, že ani nad rámec těchto námitek neshledal kasační soud napadený rozsudek nepřezkoumatelným. Z jeho odůvodnění je zřejmé, z jakých tvrzení stěžovatele městský soud vycházel, jak vyhodnotil pro věc rozhodné skutkové okolnosti a jak je následně právně posoudil. Jeho odůvodnění i výrok jsou srozumitelné, městský soud logickým a přezkoumatelným způsobem uvedl, jakými úvahami se řídil a k jakým dospěl závěrům.

I. Nesprávné posouzení právní otázky a nesprávně zjištěný skutkový stav

[17] Stěžovatel namítá, že ve správním řízení nebyl náležitě zjištěn skutkový stav věci v souladu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a následně městský soud na jeho základě nesprávně posoudil právní otázku, zda je stěžovatel rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

[18] Podle § 87b zákona o pobytu cizinců „[r]odinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce společně s občanem Evropské unie, je povinen požádat ministerstvo o povolení k přechodnému pobytu. Žádost je povinen podat ve lhůtě do 3 měsíců ode dne vstupu na území“ (odst. 1). „K žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu je rodinný příslušník povinen předložit náležitosti podle § 87a odst. 2, s výjimkou náležitosti podle § 87a odst. 2 písm. b) a doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie“ (odst. 2).

[19] Podle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců „[u]stanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.“

[20] Aby mohl být cizinec považován za rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, musí splňovat dvě podmínky. Jednak s občanem Evropské unie musí mít trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému, jednak s ním musí žít ve společné domácnosti. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu obě tyto podmínky musejí být splněny kumulativně. Břemeno tvrzení i důkazní ohledně obou podmínek spočívá na cizinci (viz např. rozsudky ze dne 23. 2. 2017, č. j. 2 Azs 273/2016 – 43 a ze dne 15. 3. 2017, č. j. 5 Azs 270/2016-39).

[21] Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2013, č. j. 6 As 95/2013-41, vyplývá, že: „Je ve vlastním zájmu cizince, aby k podání žádosti a k řízení o ní přistupoval se vši vážností a vyvinul procesní aktivitu ve formě předestření hodnověrných tvrzení a hodnověrných důkazů o nich, neboť pouze z jeho tvrzení nebo prostřednictvím jím předložených důkazů a učiněných důkazních návrhů může správní orgán v řízení zjistit a ověřit splnění obou podmínek, jež se týkají soukromého a rodinného života žadatele a dalších osob, s nimiž má tvrzený rodinný vztah a s nimiž sdílí společnou domácnost. Možnosti správního orgánu zjišťovat tyto skutečnosti jsou značně omezené, neboť jde o sféru soukromou, pod ochranou základního práva na respektování soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, resp. čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a – při aplikaci na situaci, na niž dopadá unijní úprava – čl. 7 Listiny základních práv Evropské unie. Správní orgán v tomto řízení o žádosti může vycházet jen z toho, co uvede a osvědčí žadatel, resp. nemůže dál, než kam jej žadatel (a jeho rodinní příslušníci) v průběhu celého řízení pustí. Iniciativa tak musí přicházet především ze strany žadatele a je pouze na něm, zda poskytne správnímu orgánu hodnověrné informace, prokazující existenci trvalého vztahu obdobnému vztahu rodinnému

stěžovatele a občana EU. Neochota nebo nemožnost tvrdit splnění podmínek a prokázat jejich splnění jde za těchto okolností plně k tíži žadatele a vede (pouze) k tomu, že žadatel se svou žádostí neuspěje.“

[22] Citovaný rozsudek dále uvádí, že ačkoliv zákon o pobytu cizinců požaduje, aby k žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu byl předložen doklad potvrzující, že žadatel je rodinným příslušníkem občana EU, lze tento požadavek doslovně uplatnit pouze ve vztahu ke skutečnému rodinnému příslušníkovi, jako je např. rodič – dítě či manžel – manželka, kdy tímto dokladem je právě rodný či oddací list. Pokud však má být dokládán vztah obdobný vztahu rodinnému, je zjevné, že nelze předestřít důkaz v podobě matričních dokumentů, nýbrž je nutno využít jiné důkazní prostředky k prokázání faktického vztahu, ať už listinné důkazy např. v podobě fotografií, dokladů o společně strávené dovolené či jiných podobných listin soukromé povahy. V souladu s § 50 odst. 1 správního řádu mohou být žadatelem např. rovněž učiněny návrhy svědeckých výpovědí z žadatelova bezprostředního okolí hodnověrně prokazující citový a jiný vztah žadatele k občanu EU (a naopak), od něhož žadatel svůj pobyt odvozuje (přátelé, ošetřující lékař, u starších dětí např. učitelé v předškolních a školních zařízeních). Na tomto místě rovněž pro žadatele vyplývá dle § 50 odst. 2 *in fine* správního řádu při opatrování pokladů pro vydání rozhodnutí povinnost poskytovat správnímu orgánu *veškerou* potřebnou součinnost.

[23] V dané věci nebylo sporné, zda spolu žalobce a V. T. T. žijí ve společné domácnosti, neboť to správní orgány nezpochybňovaly. Rozporovaly ovšem splnění podmínky existence trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému mezi žalobcem a V. T. T.

[24] Stěžovatel namítal, že rozhodnutí žalované o tom, že není rodinným příslušníkem V.T. T., nemá oporu ve spisovém materiálu. Městský soud pak nesprávně hodnotil skutečnosti vyplývající z výpovědi stěžovatele a jeho družky. Doložené fotografie podle něj prokazují trvalý rodinný vztah mezi členy rodiny. Skutečnost, že je rodinným příslušníkem podle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, dokládá i zpráva OSPOD a uvědomění v rámci řízení o správním vyhoštění stěžovatele vedené Krajským ředitelstvím policie hlavního města Prahy č. j. KRPA-81949/ČJ-2015-000022.

[25] Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že k prokázání splnění podmínky existence tvrzeného vztahu obdobnému vztahu rodinnému předložil stěžovatel k žádosti doklad o zajištění ubytování, osvědčení o státním občanství V. T. T. a její cestovní doklad. Na nedostatečnost předložených dokumentů byl upozorněn ve výzvě k odstranění nedostatků žádosti. Správní orgán specifikoval, jakými doklady může prokázat, že je rodinným příslušníkem ve smyslu § 15 odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Příkladem uvedl nájemní či podnájemní smlouvu nebo společné fotografie, ze kterých musí jasně vyplývat, že byly pořízeny v průběhu celého vztahu, a musí z nich být zřejmé, jaké osoby jsou na nich zachyceny. Zároveň zdůraznil, že je pouze na uvážení stěžovatele, jakými doklady splnění výše uvedené podmínky prokáže, a poučil ho o následcích nesplnění výzvy. Stěžovatel poté (po několikerém prodloužení lhůty) předložil pouze devět fotografií bez bližšího popisu. Žádné další doklady na podporu svých tvrzení nepředložil.

[26] Z výpovědi stěžovatele a jeho družky vyplývá, že stěžovatel pracuje každý den v týdnu zhruba od desíti hodin do osmnácti hodin. Jeho vlastní i nevlastní dceru má na starosti odpoledne a o víkendu chůva, paní E. Stěžovatel poskytuje rodině materiální zázemí, vozí děti do školy a občas je vyzvedává, vozí děti k lékaři a chodí na třídní schůzky. Dále se ve výpovědi ukázala neznalost stěžovatele o některých skutečnostech, jako je např. jméno matrikového otce nezletilé, název školy, kam dochází, či jméno její praktické lékařky. Stěžovatel v kasační stížnosti argumentuje, že neznalost některé z podrobností života V. T. T. neznamená neexistenci rodinného vztahu mezi nimi, byla způsobena především jazykovou bariérou a rovněž upozorňuje na to, že její matka tyto údaje také neznala, a přitom by nikoho nenapadlo zpochybňovat její

vztah k dceři. Také nesouhlasí, že by péče chůvy měla rodinný vztah vylučovat. Poukazuje na to, že o V. T. T. řádně pečuje, považuje ji za svou dceru a ona ho nazývá otcem.

[27] K doloženým fotografiím stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí, že se jedná o významné fotografie, neboť rodina není zvyklá se pravidelně fotografovat. Navíc některé z nich zachycují pobyt rodiny na nákladné dovolené ve Vietnamu, což nasvědčuje rodinným vazbám mezi jejími členy.

[28] Zpráva OSPOD informuje o materiálním zabezpečení V. T. T., její školní docházce a o rodinných poměrech. Stěžovatel při sociálním šetření uvedl, že ho V. T. T. považuje za svého otce a oslovuje ho tak. V uvědomění v rámci řízení o správním vyhoštění stěžovatele mu byl přiznán správním orgánem status rodinného příslušníka občana EU v souladu s § 15a odst. 3 písm. b), přičemž je tento postup odůvodněn tak, že tuto skutečnost prokázaly protokoly o výslechu stěžovatele a jeho družky a provedené šetření v místě bydliště.

[29] Na základě výše shrnutých skutečností patrných ze správního spisu se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s hodnocením provedeným městským soudem. Lze přisvědčit stěžovateli, že neznalost některých podrobností ze života nezletilé nebo to, že o ni pečuje většinu času chůva, neznamená, že by mezi nimi nemohl existovat trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému. Podmínkou vyhovění žádosti však bylo tento vztah prokázat, což stěžovatel neučinil. Fotografie předložené stěžovatelem o trvalosti jeho vztahu s nevlastní dcerou nic nevypovídají, především pokud mají dokládat vztah trvající od roku 2008. Zpráva OSPOD pouze uvádí to, co stěžovatel sám tvrdil, a nijak jeho tvrzení nedokládá. K závěru učiněnému Krajským ředitelstvím policie hlavního města Prahy je nutné ve shodě s městským soudem uvést, že není blíže odůvodněn a ani z tohoto řízení nevyplývají další informace, které by nasvědčovaly existenci trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému. Z důkazů navržených stěžovatelem a dalších zjištění provedených správním orgánem tedy nelze prokázat stěžovatelovo tvrzení o existenci trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému, když jediné, co mu nasvědčuje, jsou právě pouze jeho tvrzení.

[30] Stěžovatel také namítá, že pokud měly správní orgány pochybnosti, že má k V. T. T. trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému, měly provést další úkony ke zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Odkazuje přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2019, č. j. 1 Azs 181/2018 – 29, z něhož cituje: „*Ani případné nesplnění povinnosti součinnosti účastníka řízení označit důkazy na podporu svých tvrzení (§ 52 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu) nezabavuje správní orgán povinnosti zjištění podstatný skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu).*“

[31] K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že jakkoli je správní řízení obecně ovládáno zásadou vyšetřovací a zásadou materiální pravdy, tato povinnost není absolutní, neboť je vázána na neexistenci důvodných pochybností (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2019, č. j. 5 Azs 276/2016 - 48). Z judikatury Nejvyššího správního soudu dále vyplývá, že správní orgán je v řízení povinen vést účastníka řízení k tomu, aby v řízení mohl uplatnit důkazy k prokázání svých tvrzení, že mu svědčí postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie dle § 15a zákona o pobytu cizinců. V nezbytném rozsahu pak musí navržené důkazy provést, zejména tím, že vyslechne svědky a vyzve účastníka k předložení relevantních listinných důkazů (rozsudek ze dne 2. 11. 2016, č. j. 6 Azs 216/2016 – 44). Z obsahu správního spisu je zřejmé, že správní orgány výše nastíněné požadavky naplnily. Stěžovatel byl vyzván k odstranění nedostatků žádosti a současně mu správní orgán nastínil, jaké důkazy může navrhnout k prokázání svých tvrzení. S ohledem na stěžovatelovu skoupou aktivitu v tomto směru ani nevyvstaly důvodné pochybnosti o skutkovém stavu věci.

[32] Nejvyšší správní soud souhlasí se závěrem městského soudu a správních orgánů, že u stěžovatele a V. T. T. nebyla prokázána existence trvalého vztahu obdobného vztahu

rodinnému podle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Kasační námitka stěžovatele, kterou vytýká vadu řízení z důvodu nedostatečně zjištěného skutkového stavu správními orgány a nesprávně posouzenou právní otázkou městským soudem, je nedůvodná.

II. Přiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života

[33] Stěžovatel dále namítá nezákonnost napadeného rozsudku, neboť napadené rozhodnutí aproboval přesto, že správní orgány nesprávně posoudily přiměřenost jeho dopadů do soukromého a rodinného života stěžovatele.

[34] Ke kasační stížnosti stěžovatel na podporu svého tvrzení připojil rozsudek Okresního soudu Praha-západ ze dne 31. 1. 2020, č. j. 12 Nc 1002/2019-77, kterým je určeno, že V. Š. není otcem nezletilé V. T. T. Na základě tohoto rozsudku byl stěžovatel zapsán jako otec do rodného listu V. T. T.. Ke kasační stížnosti připojil také čestné prohlášení V. T. T. ze dne 29. 5. 2021, čestné prohlášení partnerky V. T. T. z téhož dne a potvrzení od lékařky, že dne 20. 4. 2021 doprovázel V. T. T. k lékaři. Avšak jedná se o skutečnosti, které stěžovatel poprvé uplatnil až poté, kdy byl vydán napadený rozsudek, a proto se k nim ve smyslu § 109 odst. 5 s. ř. s. nepřihlíží. Nic ovšem nebrání tomu, aby tyto nebo i jiné nové skutečnosti stěžovatel uplatnil při případném podání nové žádosti o pobytové oprávnění. V tomto řízení zohledněny být nemohou, neboť městský soud byl vázán skutkovým a právním stavem ke dni vydání napadeného rozhodnutí.

[35] Podmínky § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců jsou nastaveny tak, že ve většině případů lze předpokládat, že rozhodnutím o zamítnutí žádosti o povolení přechodného pobytu z tohoto zákonného důvodu nedojde k nepřiměřenému zásahu do soukromého nebo rodinného života, a tedy k porušení čl. 8 Úmluvy, takovou situaci však nelze a priori vyloučit. Článek 8 Úmluvy je přímo aplikovatelný a má přednost před zákonem. Znamená to, že pokud stěžovatel v daném řízení namítá nepřiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života a porušení článku 8 Úmluvy, správní orgán se s touto námitkou musí vypořádat bez ohledu na to, zda zákon o pobytu cizinců v daném řízení vyžaduje nebo nevyžaduje posouzení přiměřenosti ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2018, č. j. 5 Azs 102/2017-35 a ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Azs 127/2018-30).

[36] V obecné rovině rozhodnutí o neudělení povolení k pobytu představuje daleko méně závažný zásah do práv jednotlivce než rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu či rozhodnutí o správním vyhoštění. Proto se na hodnocení dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života cizince pro případ neudělení povolení k pobytu nekladou tak vysoké nároky jako při rozhodování o jeho zrušení (k tomu srov. blíže rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2011, č. j. 9 As 71/2010 – 112 a ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015-30).

[37] Ze správního spisu vyplývá, že ač správní orgán prvního stupně nesprávně vyhodnotil, že v případě žádosti o povolení k přechodnému pobytu není povinen zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí, přesto se otázkou přiměřenosti svého rozhodnutí zabýval. Správní orgán shrnul rodinnou situaci stěžovatele, věnoval se charakteru zamítavého rozhodnutí a jeho vlivu na budoucí pobytové možnosti stěžovatele v ČR, otázce plnění vyživovací povinnosti a zajištění kontaktu s rodinnými příslušníky. Zkonstatoval, že mu nejsou známy kulturní vazby stěžovatele, a uznal, že zde ale stěžovatel určité sociální vazby vybudované má. Městský soud se s hodnocením provedeným správními orgány ztotožnil.

[38] Rozsah posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí se v případě, kdy tato povinnost není určena přímo zákonem, odvíjí především od tvrzení cizince, tj. stěžovatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2020, č. j. 2 Azs 144/2020-33). Stěžovatel v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně žádná konkrétní tvrzení neuváděl. Odkazoval na judikát NSS, dle kterého je nutné, aby správní orgány vždy zkoumaly přiměřenost zásahu

do soukromého a rodinného života, i když to zákon o pobytu cizinců výslovně nestanoví. Také odmítal jeden z argumentů správního orgánu prvního stupně, že zamítnutí žádosti nepředstavuje nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života, neboť si může zažádat o jiný druh pobytu nebo víza. V žalobě poukazyval na to, že zamítnutí jeho žádosti povede k rozdělení rodiny, a dále obecně popsal, že žije s rodinou ve společné domácnosti.

[39] V posuzované věci Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že ze správního spisu nevyplývají žádné okolnosti, pro něž by bylo možné zamítnutí žádosti o povolení k přechodnému pobytu považovat za (z hlediska dopadu do rodinného a soukromého života stěžovatele) nepřiměřené. Vzhledem k výše nastíněným závěrům o povinnosti cizince tvrdit nepřiměřenost dopadů rozhodnutí do jeho života lze uzavřít, že se správní orgány vypořádaly s touto otázkou dostatečně a městský soud související žalobní bod posoudil správně.

III. Nejlepší zájem dětí

[40] Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že městský soud v napadeném rozsudku při přezkumu zákonnosti rozhodnutí žalované neprovedl posouzení, zda se správní orgány zabývaly při svém rozhodování nejlepším zájmem jeho dětí. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. jsou nepřijatelné námitky, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Ve vztahu ke svým potomkům M. A. T. a T. B. L. uplatňuje stěžovatel argumentaci o neposouzení jejich nejlepšího zájmu správními orgány poprvé až v kasační stížnosti, přičemž mu nic nebránilo, aby tak učinil již v žalobě, proto kasační soud posoudil tuto námitku jako nepřijatelnou.

[41] Naopak ve vztahu k V. T. T. se námitkou stěžovatele Nejvyšší správní soud věcně zabýval. Není pravdivé tvrzení stěžovatele, že by se městský soud otázky zákonnosti posouzení nejlepšího zájmu V. T. T. správními orgány nevěnoval. Městský soud dospěl k závěru, že i když se žalovaná námitkou porušení Úmluvy o právech dítěte zabývala stručně, v okamžiku, kdy stěžovatel nebyl rodičem V. T. T., neprokázal existenci trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému a samotná námitka byla stručná a obecně formulovaná, přesto nepochybila. S tímto hodnocením se Nejvyšší správní soud ztotožňuje a uzavírá, že se městský soud v napadeném rozsudku vypořádal s žalobní námitkou dostatečně.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[42] Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s. zamítl.

[43] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl na základě § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalované, která byla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, pak soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. prosince 2021

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Miluší Doškovou v právní věci žalobce: **T. T. T.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 2. 2018, č. j. MV-147714-6/SO-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 5. 2021, č. j. 3 A 73/2018 - 49,

t a k t o :

Část záhlaví rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 12. 2021, č. j. 2 Azs 135/2021 - 37, **se opravuje** tak, že správně zní následovně:

„zastoupený **Mgr. Petrem Václavkem**“

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 31. 12. 2021, č. j. 2 Azs 135/2021 – 37, zamítl kasační stížnost žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 5. 2021, č. j. 3 A 73/2018 - 49.

[2] V důsledku administrativního pochybení byl však chybně označen jako zástupce žalobce Mgr. et Mgr. Marek Čechovský, Ph.D. namísto Mgr. Petra Václavka.

[3] Podle § 54 odst. 4 věty první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), předseda senátu opraví v rozsudku i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti. Týká-li se oprava výroku, vydá o tom opravné usnesení a může odložit vykonatelnost rozsudku do doby, dokud opravné usnesení nenabude právní moci.

[4] V souladu s odkazovaným ustanovením a ve spojení s § 120 s. ř. s. tedy předsedkyně senátu bez návrhu opravila výše popsanou zjevnou nesprávnost tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto opravného usnesení. Vykonatelnost rozsudku nebylo třeba odložit.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. ledna 2022

:

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu